

Dosarul nr.3ra-1208/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Dașchevici, V. Negru, A. Bostan

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Autoritatea Națională de Integritate și de către Gheorghe Rusu,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Ion Țurcan împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoane terțe Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat și Gheorghe Rusu cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din data de 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Gheorghe Rusu și de către Autoritatea Națională de Integritate, s-a menținut hotărârea din data de 17 august 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 11 martie 2020 Ion Țurcan a depus acțiune, completată ulterior, împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoane terțe Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat și Gheorghe Rusu, prin care a solicitat declararea nulității procesului-verbal nr.263/12 din 16 septembrie 2019 cu privire la inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, anularea actului de constatare nr. 24/12 din 21 februarie 2020. (f.d. 4-20,123-124, vol.I)

În motivarea acțiunii Ion Țurcan a indicat că la 02 septembrie 2019 Autoritatea Națională de Integritate a înregistrat sesizarea nr. R-281/19 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Ion Țurcan, primar al sat. Cuizăuca, r-nul Rezina.

La 16 septembrie 2019 prin procesul-verbal nr.263/12, în privința reclamantului, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În cadrul procedurii de control Autoritatea Națională de Integritate a solicitat mai multe informații și documente de la diferite agenții și instituții publice necesare desfășurării controlului. Astfel, în rezultatul cumulării informațiilor s-a stabilit că Ion Țurcan ocupă al treilea mandat de primar al sat. Cuizăuca, r-nul Rezina.

Prin scrisoarea nr.94 din 14 octombrie 2019, ulterior prin scrisoarea nr. 03 din 14 ianuarie 2020, Primăria sat. Cuizăuca a prezentat copiile autentificate ale următoarelor acte:

- extrasul din ordinul nr.12 din 25 iunie 1990 cu privire la angajarea Feodorei Teut;

- fișele de post ale Feodorei Teut în funcția de contabil-șef în Primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr.28-P din 13 septembrie 2016 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual;
- dispoziția nr.81 din 01 septembrie 2016 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța colectivă;
- dispoziția nr.16-P din 07 iunie 2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual;
- dispoziția nr.26-P din 12 septembrie 2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual;
- dispoziția nr.2 din 03 ianuarie 2017 cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici;
- dispoziția nr.22 din 28 februarie 2017 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța colectivă;
- dispoziția nr.24 din 28 februarie 2017 cu privire la acordarea premiului anual funcționarilor publici;
- dispoziția nr.40 din 31 martie 2017 cu privire la acordarea ajutorului material;
- dispoziția nr. 67 din 24 iulie 2017 cu privire la stabilirea sporului lunar pentru intensitatea muncii;
- dispoziția nr. 68 din 31 iulie 2017 cu privire la stabilirea sporului lunar pentru intensitatea muncii;
- dispoziția nr. 76 din 30 august 2017 cu privire la stabilirea sporului lunar pentru intensitatea muncii;
- dispoziția nr.98 din 31 octombrie 2017 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.110 din 30 noiembrie 2017 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr. 120 din 29 decembrie 2017 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr. 10-P din 23 aprilie 2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual;
- dispoziția nr.43-P din 28 decembrie 2018 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare;
- dispoziția nr.7 din 21 ianuarie 2018 cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici;
- dispoziția nr.8 din 24 ianuarie 2018 cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici;
- dispoziția nr.11 din 31 ianuarie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr. 12 din 31 ianuarie 2018 cu privire la acordarea premiului anual funcționarilor publici;
- dispoziția nr. 21 din 28 februarie 2018 cu privire la acordarea ajutorului material;
- dispoziția nr.22 din 28 februarie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.24 din 01 martie 2018 cu privire la trecerea la următoarea treaptă de salarizare a funcționarilor publici;

- dispoziția nr.31 din 28 martie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.39 din 27 aprilie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.60 din 29 iunie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.66 din 30 iulie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.72 din 22 august 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.94 din 29 octombrie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr.108 din 26 noiembrie 2018 cu privire la acordarea plăților de stimulare;
- dispoziția nr. 118 din 28 decembrie 2018 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 30-P din 05 septembrie 2019 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual Feodorei Teut;
- dispoziția nr. 31-P din 05 septembrie 2019 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual Feodorei Teut;
- dispoziția nr. 7 din 21 ianuarie 2019 cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici;
- dispoziția nr. 9 din 31 ianuarie 2019 cu privire la acordarea premiului anual funcționarilor publici;
- dispoziția nr. 11 din 31 ianuarie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 19 din 28 februarie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr.32 din 29 martie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 48 din 31 mai 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 53 din 28 iunie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 62 din 31 iulie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 72 din 30 august 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina;
- dispoziția nr. 92 din 31 octombrie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanța personalului din primăria sat. Cuizăuca, r-nul Rezina.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, opinia persoanei supuse controlului și prevederile legale relevante speței, inspectorul de integritate a întocmit actul de constatare nr. 24/12 din 21 februarie 2020, prin care a constatat că Ion Țurcan, exercitând funcția de primar al sat. Cuizăuca, r-nul Rezina a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese; nesoluționarea conflictelor de interese reale; emiterea/semnarea și încheierea actelor administrative/juridice în care are interes personal rezultat din relațiile cu sora, fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese în conformitate cu art.12, alin.(10) din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale.

În opinia reclamantului procedura inițierii controlului de către inspectorul de integritate a fost viciată chiar de la momentul înregistrării sesizării, ori art. 28 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, enumeră doar temeiurile pentru inițierea controlului averii și al intereselor personale și nu se referă la temeiurile inițierii controlului cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Ion Țurcan a menționat că prevederile legale, care reglementează procedura controlului regimului juridic al conflictelor de interese, sunt cuprinse în Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 și stabilesc acțiunile inspectorului de integritate după repartizarea sesizării. Totodată, Legea nu este clară, ori nu descrie acțiunile inspectorului de integritate până la distribuirea sesizărilor. Reclamantul a indicat că art. 29 stabilește condițiile de conținut și formă pe care trebuie să le întrunească o sesizare parvenită de la o persoană fizică sau juridică. Deci, aceste condiții de formă și conținut trebuie să corespundă Legii cu privire la petiționare. Prin urmare, verificarea prealabilă cuprinde în mod obligatoriu verificarea condițiilor de conținut și formă a sesizării înregistrate.

Reieșind din cele descrise mai sus, reclamantul a subliniat că inspectorul de integritate a inițiat ilegal procedura de control al regimului juridic al conflictelor de interese în privința sa, precum și ilegal a întocmit procesul-verbal de inițiere a controlului nr.263/12, ori lipsesc temeiurilor legale de inițiere a controlului cu privire la regimul juridic al conflictelor de interese în privința lui Ion Țurcan.

Ion Țurcan a mai indicat că sesizarea persoanei fizice sau persoanei juridice și verificarea sesizării de către inspectorul de integritate s-a efectuat în temeiul Legii cu privire la petiționare, care la momentul examinării și inițierii controlului era abrogată. Respectiv toate actele emise în baza unei Legi abrogate sunt lovite de nulitate. Prin urmare procesul-verbal de inițiere a controlului nr.263/12 este nul și urmează a fi declarat nul de către instanța de judecată.

Reclamantul a relatat că în actul de constatare lipsesc date despre acțiunile premergătoare inițierii controlului privind încălcarea regimului juridic al declarării intereselor personale, la fel nu se regăsesc temeiurile și motivele inițierii controlului.

Mai mult, și la etapa înregistrării și repartizării sesizării au fost încălcate prevederile legale, ori după înregistrarea sesizării, aceasta urma imediat, în ziua înregistrării, să fie repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, la caz sesizarea a fost înregistrată la 02 septembrie 2019, iar repartizată prin programul aleatoriu a fost la data de 13 septembrie 2019.

Sub aspectul încălcării dreptului la apărare reclamantul a indicat că în cadrul procedurii de control nu i s-a adus la cunoștință procesul-verbal cu privire la inițierea controlului cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. Deci, efectuarea controlului și emiterea actului de constatare nr.24/12 din 21 februarie 2020 a avut loc cu încălcarea dreptului la apărare al reclamantului, fapt ce duce la nulitatea actului administrativ individual defavorabil contestat.

Inspectorul de integritate nu a indicat în actul de constatare de la cine a parvenit sesizarea, de la persoană fizică sau juridică și cum se numește petiționarul, fapt care contravine exigențelor stabilite de alin. (1), art.28 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016. Potrivit lit. a) din art. 33 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 persoana supusă controlului averii și al intereselor personale, de rând cu alte competențe, are dreptul să ia cunoștință de actele și de materialele dosarului, inclusiv sesizarea depersonalizată, rigori care nu au fost respectate întocmai în cadrul controlului și

care, pe cale de consecință, au adus atingere intereselor și drepturilor fundamentale ale persoanei supuse controlului.

Deși, în actul de constatare se indică că la 27 septembrie 2019 Ion Țurcan a făcut uz de drepturile sale și a luat cunoștință cu materialele dosarului de control, acest fapt nu corespunde adevărului, deoarece chiar din actul de constatare rezultă că inspectorul a interpellat mai multe instituții publice în vederea colectării de probe începând cu data de 27 septembrie 2019. Respectiv, acesta nu avea cum să facă cunoștință cu actele dosarului de control inițiat în privința dânsului. În concluzie, reclamantul a menționat că dreptul la apărare prin prisma cunoașterii esenței bănuielii rezonabile și ale probelor existente a fost grav încălcat de către autoritatea publică emitentă.

Ion Țurcan a indicat că actul de constatare nu conține o analiză clară din care raționamente inspectorul de integritate concluzionează despre constatarea existenței în acțiunile acestuia a unui interes personal rezultat din relațiile cu sora Feodora Teut, contabil-șef la primăria Cuizăuca din anul 1990. Inspectorul transcrie conținutul articolelor din lege, fără a da o analiză juridică prin prisma acțiunilor reclamantului.

Reclamantul a susținut că prin prisma art.2 al Legii nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, identificarea conflictului de interese necesită prezența obligatorie a următoarelor elemente constitutive: deținerea calității de subiect al declarării, aflarea în exercițiul funcției, existența sau apariția situației respective și prezența interesului personal care influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

Deci, un element foarte important al conflictului de interese poate fi și atitudinea psihologică a subiectului declarării față de fapta comisă sau, după caz, față de situația admisă de declarant, adică aspectul subiectiv, intenția directă sau indirectă, neglijența sau imprudența, precum și față de consecințele survenite, astfel încât cele menționate ajustate la cazul concret stabilit, au un impact extrem de valoros pentru calificarea situației admise sau faptei comise de către Ion Țurcan în calitate de conflict de interese.

Reclamantul a mai menționat un aspect important faptul că nu a fost familiarizat cu Ghidul privind soluționarea conflictelor de interese contra semnătură. Este de acord că nu poate menționa despre exonerare a răspunderii rezultată din necunoaștere, dar în asemenea circumstanțe se conturează lipsa intenției subiectului declarării de a acționa din interes personal în exercitarea atribuțiilor funcționale de serviciu. În speță, primarul Ion Țurcan, prin emiterea dispozițiilor enumerate în actul de control, a asigurat drepturile angajaților primăriei, care rezultă din relațiile lor de muncă, iar prin semnarea dispoziției cu privire la salarizare, concediu, a acționat din interes public, asigurând buna funcționare a primăriei și nu din interes personal.

Reclamantul a susținut că conflictul de interese rezultă doar din faptul că acesta este frate cu Feodora Teut și că a fost ales primar la primăria, unde sora activează de mai bine de 30 ani. Continuarea salarizării surorii și acordarea concediului anual Feodorei Teut nu a atras după sine consecințe negative, ori din conținutul art.2 din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 interesul personal apare în situația când poate fi influențată exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Ion Țurcan a indicat că inspectorul de integritate perfectează un act de constatare, fie în cazul unui conflict de interese potențial sau real, fie în cazul unui conflict consumat de interese și nicidecum pentru toate categoriile de conflicte. În

opinia reclamantului pot fi sancționate doar nedeclararea sau nesoluționarea numai a conflictelor de interese potențiale sau reale, nu și conflictele de interese consumate. Astfel, autoritatea nu a stabilit cu certitudine care anume situație sau faptă de conflict de interese a admis sau a comis reclamantul, fapt care exclude vinovăția ultimului în încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. Prin prisma lipsei unei motivări și expuneri clare ale acțiunilor reclamantului, care au condiționat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, consideră că actul de constatare este unul nemotivat.

Reclamantul a susținut că nu a admis în exercitarea funcției de primar încălcarea regimului juridic cu privire la conflictele de interese. La emiterea actului de constatare, inspectorul de integritate era obligat să țină cont de prevederile legale în vigoare și să aplice legea corect, fără a admite interpretări defavorabile pentru persoana în privința căreia a emis actul administrativ.

Suplimentar reclamantul a mai indicat că legea specială, conform căreia Autoritatea Națională de Integritate desfășoară activitatea administrativă nu stabilește un termen de examinare și soluționare a sesizării înregistrate până la emiterea actului administrativ individual, în acest caz fiind aplicabile normele generale stabilite în Codul administrativ. Astfel, rezultă că termenul de emitere a actului de constatare a fost omis, ori de la data înregistrării sesizării, la 02 septembrie 2020, până la data emiterii actului de constatare din 21 februarie 2021, a trecut un termen mai mare de 30 de zile, iar la materialele dosarului administrativ nu există vreo decizie sau cerere cu privire la prelungirea termenului de examinare a procedurii administrative.

Prin hotărârea din data de 17 august 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admisă parțial acțiunea lui Ion Țurcan, s-a anulat ca ilegal actul de constatare nr.24/12 emis de către Autoritatea Națională de Integritate la 21 februarie 2020. În rest pretențiile lui Ion Țurcan s-au respins ca neîntemeiate. (f.d.135, 146-155, vol.I)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Autoritatea Națională de Integritate și de către terțul Gheorghe Rusu.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 15 iunie 2021, corectată prin încheierea din data de 22 iunie 2021, a respins apelurile declarate de către Autoritatea Națională de Integritate și de către terțul Gheorghe Rusu, a menținut hotărârea din data de 17 august 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 6,7-34,35-36, vol. II)

Instanțele de judecată în temeiul art. 60, alin.(1), alin. (4)-(5) din Codul administrativ în raport cu materialele cauzei au concluzionat că Autoritatea Națională de Integritate a admis încălcarea normelor de procedură la examinarea sesizării și emiterii actului de constatare și anume a termenului de emitere a actului administrativ.

În susținerea acestei concluzii instanțele de judecată au menționat că din materialele dosarului rezultă că la 02 septembrie 2019 a fost înregistrată sesizarea lui Gheorghe Rusu, iar actul administrativ contestat a fost emis la 21 februarie 2020. Totodată, din materialele dosarului nu s-a atestat faptul prelungirii termenului de procedură, deci Autoritatea Națională de Integritate a încălcat termenul de procedură, stabilit la art. 60 din Codul administrativ, acesta depășind chiar și maximul de 90 de zile.

Instanța de fond a mai menționat că actul de constatare nr.24/12 din 21 februarie 2020 a fost emis de o structură internă (fără personalitate juridică) a Inspectoratului de Integritate și semnată de angajatul acesteia, în pofida faptului că funcțiile de

exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interes îi revine Autorității Naționale de Integritate, care este și instituția care constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interes, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Instanța a indicat că actul de constatare într-adevăr se întocmește de inspectorul de integritate, însă trebuie să fie emis din numele Autorității Naționale de Integritate și să fie semnat de conducerea ei (președinte, vicepreședinte), ori sintagma „întocmire” este distinctă de sintagma „emitere, semnare” și dispun de o încărcătură semantică diferită, care nu urmează a fi confundate.

Finalmente instanța de judecată a concluzionat că procedura administrativă efectuată de autoritatea intimată a fost efectuată cu încălcarea termenilor și procedurii stabilite de Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Codul administrativ, fapt ce urmează a fi apreciat ca un viciu procesual, or legea într-o manieră clară prevede expres necesitatea respectării termenilor și procedurii de examinare, care la caz nu au fost respectați, iar omisiunile nu sunt imputabile lui Ion Țurcan.

Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs de către Autoritatea Națională de Integritate și de către terțul Gheorghe Rusu

Gheorghe Rusu a solicitat în recursul său admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii, fără a prezenta motivarea recursului. (f.d. 38, vol.II)

Studiind recursul depus de către Gheorghe Rusu în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246, alin. (1) și (2), lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă.

În conformitate cu art. 244 din Codul administrativ hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art. 233, alin. (1) din Codul administrativ cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art.211, alin.(1), lit. a) – d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

În corespundere cu articolul 211, alin. (1) din Codul administrativ, în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; e) pretențiile reclamantului; f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Sub aspectul dat completul specializat notează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici,

care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

În speță, însă, Gheorghe Rusu nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat cererea de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurrate, limitându-se la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată lui Gheorghe Rusu la 11 octombrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la filele dosarului 48, vol. II.

Astfel, coroborând normele legale precitate, completul specializat conchide că în condițiile speței, termenul de procedură de 30 zile instituit de legiuitor pentru depunerea motivării recursului a început pentru Gheorghe Rusu, la 12 octombrie 2021, iar data limită de depunere a recursului fiind ziua de 10 noiembrie 2021, ora 24:00.

În termenul stabilit de lege Gheorghe Rusu nu a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului.

Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece Gheorghe Rusu, fiind interesat în soarta soluționării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unui recurs motivat, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246, alin. (1), lit. e) din Codul administrativ.

Sub acest aspect este imperiosă certitudinea legală impusă regulilor procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, completul specializat concluzionează că la depunerea recursului împotriva deciziei din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

Gheorghe Rusu nu a respectat prevederile articolului 245, alin. (2) din Codul administrativ.

Din considerentele menționate și având în vedere că Gheorghe Rusu nu a respectat prevederile 245, alin. (2), coroborat cu art. 233, alin. (1) și art. 211, alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Gheorghe Rusu, este inadmisibilă.

Cu referire la recursul depus de către Autoritatea Națională de Integritate, instanța de recurs constată că acesta a fost depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 15 iunie 2021. Dispozitivul deciziei instanței de apel nu a fost notificat participanților la proces.

În aceste circumstanțe, se constată că Autoritatea Națională de Integritate în termen, la 05 octombrie 2021, a depus recursul nemotivat împotriva deciziei instanței de apel din data de 15 iunie 2021.

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din data de 15 iunie 2021 a fost notificată autorității recurente la data de 12 octombrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexate la fila dosarului 47.

Autoritatea Națională de Integritate s-a conformat prevederilor legale și la 20 octombrie 2021 a depus motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii. (f.d. 42,51-57, vol.II)

În motivarea recursului Autoritatea Națională de Integritate a susținut ca fiind corecte concluziile inspectorului de integritate privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către primarul sat. Cuizăuca, r-nul Rezina Ion Țurcan.

În opinia autorității recurente prevederile Codului administrativ se aplică în măsura în care prevederile legii speciale nu conțin dispoziții diferite. La caz legile speciale nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale și nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, deși nu conțin prevederi privind termenul în interiorul căruia urmează să se desfășoare activitatea de control al respectării regimului juridic al conflictelor de interese, acest fapt nu înseamnă că se vor aplica în mod automat prevederile Codului administrativ.

Autoritatea recurentă a subliniat că procedura de efectuare a controlului respectării regimului juridic a declarării averii și intereselor personale presupune întreprinderea anumitor măsuri pentru a acumula informațiile și materialele necesare stabilirii circumstanțelor relevante cauzei, ceea ce necesită un termen nedeterminat, ori inspectorul de integritate nu cunoaște comportamentul participanților la procedura administrativă. În opinia autorității recurente anume din aceste circumstanțe legiuitorul nu a stabilit în legislația specială termene în interiorul cărora urmează a fi finalizată procedura de control.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Autoritatea Națională de Integritate în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră drept inadmisibile, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil,

recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu

chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Autoritatea Națională de Integritate, este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, înaintate de către Autoritatea Națională de Integritate și de către Gheorghe Rusu, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh